

Björn Larsson

De Förenade FNL-grupperna och fronten mot supermakterna

”För att höja de underutvecklade folkens levnadsstandard är det alltså nödvändigt att kämpa mot imperialismen. Varje gång en gren slits bort från imperialismens träd är inte bara en delseger vunnen över huvudfienden, utan denna delseger bidrar även till att imperialismen försvagas och är ett steg på vägen till den slutliga segern.”

Ernesto Che Guevara, tal vid de socialistiska ländernas konferens i Alger, februari 1965.

”DFFG är den ledande anti-imperialistiska organisationen i Sverige.” Så karaktäriserade DFFG sig självt fram till och med DFFGs sjunde kongress, som hölls midsommaren 1975. Efter kongressen är DFFG varken ledande eller anti-imperialistiskt.

Varför denna förändring? Varför ger ledningen för DFFG självmant upp organisationens ledande ställning och anti-imperialistiska inriktning?

Svaret är: DFFGs förbundsstyrelse (FS) försöker föra en politisk linje som går emot de indokinesiska folkens uppfattning om läget i världen och kampen mot imperialismen. FS vill bygga fronten mot supermakterna Sovjet och USA. När FS inte kunde förvandla DFFG till en front mot supermakterna, valde de motsatt väg: att oskadliggöra DFFG och bygga supermaktsfronten utan för DFFG.

I. Bakgrunden

Från början har DFFGs linje varit präglad av KFML/SKPs politik (eller rättare från 1967, då KFML bildades (Vietnamrörelsen startade 1965). Detta framgår t.ex. av att ledande personer i DFFG senare ”avancerat” till motsvarande poster i SKP. DFFG har följt SKPs svängningar inför riksdagsvalen: 1970 fördömde DFFG alla riksdagspartierna i enlighet med KFMLs linje om ”femlingspartierna” (dvs. att det inte var någon skillnad mellan VPK, SAP och de borgerliga partierna); 1973 arbetade DFFG för en enad vänster i valet, i enlighet med SKPs försök att närma sig VPK.

DFFG har överhuvudtaget agerat i nära samförstånd med SKP, t.ex. i förstamaj-demonstrationerna. SKP-are har lett DFFG till stora politiska framgångar, de har arbetat aktivt och målmedvetet för att bredda Vietnamrörelsen. För en solidaritetsrörelse är det emellertid en stor risk att vara så underordnad en annan politisk organisation: i Vietnamarbetet har DFFG utnyttjats för att driva SKPs politiska linje. Konsekvenserna av SKPs ledarskap framstod tydligt när FS försökte driva igenom SKPs supermaktslinje och få den att inta en dominerande plats i DFFGs politik.

VPK och DFFG

VPK måste ta på sig en stor del av ansvaret för att SKP har kunnat kontrollera DFFG. I början av Vietnamrörelsen i Sverige ställde sig VPK fel: de stödde den pacifistiska parollen ”Fred i Vietnam” och deltog i Nationalinsamlingen för Vietnam. FNL-arna däremot förde fram den riktiga och framgångsrika linjen ”USA ut ur Vietnam” och ”Stöd FNL”.

Efter det att VPK korrigerat sin linje till att i princip inta en riktig hållning (vilket det fortfarande gör) prioriterade uppenbarligen inte VPK Vietnamarbetet.

Det fanns således få VPK-are som arbetade inom DFFG och ingen i ledande position när kampen om DFFGs inriktning började på allvar efter DFFGs sjätte kongress i december 1973.

Sovjet i det gamla programmet. Sjätte kongressen.

Kritiken mot Sovjet fanns redan införd i DFFGs gamla program, men den intog inte en dominerande plats och genomsyrade inte synen på huvudmotsättningen i världen eller kampen mot imperialismen:

”Vid sidan av USA-imperialismen har de sovjetiska ledarna efter hand utvecklat en aggressiv utrikespolitik i syfte att skaffa sig ekonomisk och politisk kontroll över andra länder. (...) De båda supermakterna har ett gemensamt intresse av att kuva de små länderna och hålla tillbaka de undertryckta folkens kamp mot imperialismen. (...) Samtidigt konkurrerar de två supermakterna om vissa områden som ännu inte 'tillhör' den ena eller den andra sidan. Ett sådant exempel är Indokina.”

Så stod det alltså i gamla programmet. Men supermaktslinjen krävde att DFFGs politik helt och hållet skulle domineras av kampen mot supermakterna, att DFFG i praktiken skulle bli en front mot supermakterna. Därför beslutade sjätte kongressen att förbundets huvuduppgifter för den kommande kongressperioden skulle vara att studera världsläget och dess förändring. Det skulle snart visa sig att det var en märklig typ av ”studier” som FS drev igenom.

II. Inför den sjunde kongressen

Studier av världsläget

I början av sommaren publicerade FS fem punkter om huvudmotsättningen i världen:

- ”1. Huvudmotsättningen i världen idag går mellan de två supermakterna USA och Sovjet å den ena sidan och världens folk å den andra.
2. Den tredje världens folk och nationer utgör huvudkraften i kampen mot supermakterna.
3. Indokina är idag inte längre brännpunkten i huvudmotsättningen i världen.
4. Motsättningarna och rivaliteten mellan USA och Sovjet riskerar att utlösa ett tredje världskrig. Den tredje världens anti-imperialistiska kamp är den viktigaste kraften som kan förhindra detta.
5. Läget i världen kräver att det byggs en anti-imperialistisk rörelse i Sverige, byggd på de viktigaste kraven som riktar sig mot supermakterna och på stöd åt tredje världens anti-imperialistiska kamp.”

Samtidigt med FSs fem punkter kom andra delen av DFFGs studiematerial, som bl.a. innehöll avsnitt om Sovjet och ”tredje världen”. Studiematerialet genomsyrades helt och fullt av supermaktslinjen. Sovjet var imperialistiskt. USA-imperialismen var på nedgång och Sovjets militära styrka överlägsen USAs. Den viktigaste revolutionära kraften var ”tredje världen” och kampen mot supermakterna fördes i FN, i den alliansfria rörelsen, genom OPEC.

När FS publicerade sina fem punkter skrev de:

”Men att detta är FS' uppfattning betyder inte att det är förbundets. Under studiernas gång får det visa sig om vår uppfattning är riktig eller felaktig.”

FS hade emellertid försäkrat sig om att dess åsikter också skulle bli förbundets: dels publicerades de fem punkterna i studiernas inledning så att alla FS-trogna visste vilken linje som skulle föras; dels var studiebreven innehåll helt och hållet i linje med teorin om supermakterna, så att alla medlemmar skulle omfatta FSs ståndpunkt.

Supermaktslinjen i studiematerialet var t.o.m. mer dogmatisk än SKPs. I frågan om inställning till EEC hade studiebrevsförfattarna inte uppmärksammat att SKP korrigerat sin tidigare positiva inställning till EEC. I DFFGs studiebreven 5 sammanfattas ”analysen” av EEC:

”USA ser idag ett Västeuropa som ett hot. Frågan är hur vi skall värdera ett västeuropeiskt enande utifrån detta? Kan inte en självständig EG-politik också gynna Sveriges möjligheter att stå fria från

supermakternas inflytande?”

Det är uppenbarligen retoriska frågor.

I FSs verksamhetsberättelse inför den sjunde kongressen beskriver FS studiearbetet:

”Ett fel som begicks var FS beslut om sovjetstudierna: 'att målet med studierna av studiebrevet om Sovjetunionen är att ena DFFG om att Sovjetunionen för en imperialistisk utrikespolitik'. Vad som av en del kamrater var tänkt att vara ett beslut som angav hur studiebrevet skulle skrivas, blev i stället ett beslut som kunde binda upp DFFG för en färdig uppfattning innan studierna.”

FSs självkritik är förvånande: målsättningen var att skriva ett studiebrev där Sovjet beskrivs som imperialistiskt. Efter studierna skulle sedan förbundet i demokratisk anda fatta beslut om Sovjetunionens karaktär...

Studier av Indokina ligger nere

Det allvarliga i att göra studier av världsläget till huvuduppgift var inte enbart att det var ett led i planerna på att förvandla DFFG till en front mot supermakterna. Följden blev att studier av och arbete för Indokina blev lidande.

FS skriver i sin verksamhetsberättelse att DFFG visserligen ställde krav på att PRR och GRUNK skulle erkännas, ”men inga speciella aktioner har genomförts vid riksdagsbehandlingarna. Överhuvudtaget har dessa frågor behandlats slentrianmässigt av oss”.

Men ännu viktigare: FS hade ingen aning om hur kampen i Indokina utvecklade sig. De var helt i händerna på de västerländska nyhetsbyråernas braskande telegram från Indokina. FS fungerade som en brandkår: när massmedia skrek ”Kambodja”, rusade FS dit med sin vattenhink, för att i nästa sekund rusa åt ett annat håll när massmedia ropade ”Vietnam”. Hör här FSs egen beskrivning:

”I början av mars /dvs. knappt två månader innan Vietnams slutgiltiga befrielse och ungefär samtidigt som FNLs offensiv inleddes/ beslöt FS att huvudfrågan i det utåtriktade arbetet var Kambodja. Veckan före Indokinaveckan, började rapporterna om PRRs stora framgångar strömma in, och under Indokinaveckan fördes i praktiken Kambodja och Sydvietnam fram med lika stor kraft.”

Detta var inte ett enstaka misstag. Studierna av utvecklingen i Indokina låg nere så totalt att redaktionen för DFFGs internbulletin FNL i Sverige beklagade sig för läsarna att det fattades

”en artikel om den senaste utvecklingen i Vietnam. (...) Vi hade planerat för en, men lyckades inte få fram någon väl insatt kamrat som kunde skriva den. Och eftersom alternativet i så fall bara hade blivit en artikel byggd på uppgifter i senaste VB /Vietnambulletinen/, Dagens Nyheter och Aftonbladet. Och det tyckte vi inte var speciellt lockande.”

Nej kamraterna i FS hade inte tid med studier av Indokina. De var upptagna av att söka driva igenom supermaktslinjen och att avvärja den motoffensiv detta gav upphov till. Motståndarna var i första hand vietnameserna, men motståndet fanns också på annat håll både inom och utom DFFG.

Vietnamesernas syn på huvudmotsättningen i världen

Vietnameserna anser att huvudmotsättningen i världen går mellan imperialismen, med USA-imperialismen i ledningen, och de tre revolutionära strömningarna. De tre strömningarna är de socialistiska staterna (Albanien, Bulgarien, DDR, DFR Korea, DRV, Kina, Kuba, Mongoliet, Polen, Rumänien, Sovjetunionen, Tjeckoslovakien, Ungern), de nationella befrielseströrelserna samt det arbetande folket och de progressiva krafterna i de kapitalistiska länderna (se *Kommentar 5-6/75*).

Vietnameserna är således motståndare till teorin om de två supermakterna. De anser att

”Sovjetunionen liksom Folkrepubliken Kina och de andra socialistiska länderna har varit, och fortsätter att vara våra strategiskt allierade.”

(PRR-representanten Kha på DFFGs sjunde kongress) .

Dessa ståndpunkter framförde vietnameserna upprepade gånger till DFFGs ledning.

Även om vietnamesernas motstånd mot supermaktsteorin var avgörande för FSs taktiska återgång (se nedan), fanns ytterligare två krafter som verkade i samma riktning: dels FNL-are som motsatte sig teorin och ställde krav på en solidaritetslinje som stödde Indokinas folk på deras egna villkor; dels den anti-imperialistiska opinion som tillsammans med Sara Lidman via *Aftonbladet* kunde manifesteras sina protester mot FSs linje.¹

Det stod klart för FS att om den försökte genomföra sina planer att göra DFFG till en front mot supermakterna skulle motståndet bli hårt. FS hade i detta läge tre alternativ inför kongressen, tre alternativ som kan renodlas (jfr. *Zenit* 4/75 sid 56 [på marxistarkivet: [De Förenade FNL-gruppernas \(DFFG:s\) 7:e kongress](#)]):

1. FS gör självkritik, ändrar sin linje och återgår till att stödja Indokinas folk på deras egna villkor, vilket bl.a. innebär att kampen mot imperialismen, med USA-imperialismen i ledningen, intar en framträdande roll.
2. FS behåller sin strategiska målsättning — att skapa en supermaktsfront — men gör taktiska reträtter inför vietnameserna och opinionen inom DFFG för att behålla kontrollen över organisationen.
3. FS driver igenom sin målsättning, vilket i praktiken skulle innebära att DFFG måste byta namn: vietnameserna skulle inte tolerera att en organisation med namnet FNL drev en supermaktslinje. I praktiken skulle detta alternativ också innebära att DFFG splittrades.

FSs taktiska reträtt I

På våren 1975 tvingades så FS göra taktiska reträtter. Det hade visat sig omöjligt att förvandla DFFG till en supermaktsfront. Därför återstod för FS att manövrera så att den strategiska målsättningen kunde nås ändå.

Det första försöket kom den 4 maj 1975 i FSs ”Appell med anledning av det vietnamesiska folkets seger”:

”Förbundsstyrelsen föreslår därför följande inför kongressen: 1. Att kongressen rekommenderar medlemmarna att fortsätta studierna och undersökningarna av den världsomspännande kampen mot imperialismen på ett organiserat sätt, men ej i DFFGs regi. Grunden för en sådan verksamhet har lagts i och med studiekampanjen, och härigenom kommer ett fortsatt framgångsrikt anti-imperialistiskt arbete att tryggas.”

FS säger alltså: DFFG ska inte bli en front mot supermakterna, men vi uppmanar alla DFFGs medlemmar att bilda en sådan front utanför DFFG. Och FS antyder redan här att DFFG inte är en anti-imperialistisk organisation längre: det anti-imperialistiska arbetet ska ”tryggas” utanför DFFG, i annan regi. Denna regi kan enbart vara supermaktsteoretikernas regi.

FS taktiska reträtt II

FS fick dock fortsätta sin reträtt ännu en bit: FS drog tillbaka ovanstående rekommendation med

¹ Sommaren 1974 fördes en omfattande pressdebatt om frågan, se [Debatt om Vietnam, Sovjet och FNL-rörelsen](#)

(den riktiga) motiveringen att det inte kan vara DFFGs uppgift att tala om för medlemmarna vad de ska göra utanför DFFG. Men ”ansvarskännande kamrater” i DFFG hade förstått avsikten: de drog igång fortsatta studier om världsläget, till vilka de värvade gamla FNL-are. Det är dessa ”Internationella studiegrupper” som utgör grunden för den supermaktsfront som så småningom kommer att bildas i Sverige.

Inför kongressen valde FS i praktiken en kombination av alternativ 2. och 3. ovan. Fronten mot supermakterna bildas utanför DFFG — det är FSs stora reträtt och en seger för motståndet mot FSs linje. Samtidigt har FS emellertid lyckats att förvandla DFFG från en kämpande anti-imperialistisk organisation till ett vänskapsförbund utan aktivitetskrav på medlemmarna. Denna förvandling genomfördes på DFFGs sjunde kongress och därmed finns motsättningen mellan supermaktslinjen och Stöd-Indokina-på-dess-egna-villkor-linjen kvar.

III. DFFGs sjunde kongress och dess efterspel

Kongressen hölls ett par veckor efter Kambodjas och Vietnams slutgiltiga seger över USA-imperialismen. Det var en segerkongress. Men det var också en gravölskongress: efter tio år skulle västvärldens största solidaritetsrörelse, det militanta och anti-imperialistiska DFFG, förvandlas till ett vänskapsförbund.

FSs målsättning på kongressen var för det första att säkra den taktiska reträtten, vilket i praktiken innebar att DFFG varken fick vara en konkurrent till en kommande front mot supermakterna eller ha ett program som stred mot supermaktslinjen; för det andra att hindra kritik mot FSs agerande både i fråga om supermaktslinjen och i fråga om samtalen med vietnameserna.

Cirka hälften av delegaterna på kongressen var redan från början inställda på att det gällde att stödja FSs linje i varje fråga — nästan oavsett vad saken gällde. Detta framgår t.ex. av att kongressen med knapp majoritet avslög ett förslag att kongressen skulle få tillfälle att ställa frågor till de representanter för Indokinas folk som höll hälsningsanföranden på kongressen. Vidare avslögs förslaget att meningen i det nya programmet ”De Förenade FNL-grupperna samarbetar med andra organisationer i tillfälliga aktioner på en riktig politisk grundval” skulle ändras till ”... i tillfälliga aktioner till stöd för Indokinas folk”.

Många av delegaterna var uppenbarligen oroliga för att kamraterna från Indokina skulle kunna säga något ”olämpligt”. Dessutom verkade delegaterna osäkra på om ”en riktig politisk grundval” var detsamma som ”till stöd för Indokinas folk”. Och de bestämde sig för att det var viktigare att ha ”en riktig politisk grundval” (vad det nu kan innebära) än att stödja Indokinas folk.

Utvecklingen i Indokina hjälpte FS att uppfylla sina målsättningar. Segrarna gjorde att FS kunde argumentera för en ny typ av organisation, nu när USA var utkastat ur Indokina.

Enhet mot USA-imperialismen?

Inför kongressen hade FS presenterat en sammanfattning av förbundets studier om världsläget. Där fördes supermaktsteorin åter fram och Sovjet och USA jämfördes som huvudfiender till världens folk. FS blev emellertid tvungen att stryka avsnittet om Sovjet — annars hade det varit en skymf mot vietnameserna. FS gick emellertid längre och strök också avsnittet om USA-imperialismen i studiesammanfattningen, en strykning som går helt emot Indokinas intressen.

Men inte nog med det: därmed hade FS ryckt bort den enda grund som hade kunnat ena DFFG i ett kamratligt och förtroendefullt samarbete med representanterna för Indokinas folk.

FS, som styvnackat förde fram supermaktslinjen, menade att om beskrivningen av den ena supermakten skulle bort, så skulle också den andra strykas.

Annars blev det skevt. Det verkliga skälet var emellertid ett annat: eftersom FSs strategiska målsättning fortfarande är att skapa en supermaktsfront, måste DFFGs program anpassas så att det inte kommer i motsättning till ”kampen mot supermakterna”.

Detsamma gäller de vänskapsförbund med Indokina som ledningen för DFFG avser att bilda: ett svensk-kambodjanskt vänskapsförbund förbereds redan. Dessa vänskapsförbund ska troligen ersätta DFFG. Om supermaktsteoretikerna får som de vill, kommer vänskapsförbunden att kunna inordnas i supermaktsfronten. Så länge DFFG finns kvar är det emellertid nödvändigt för supermaktsteoretikerna att DFFG inte för en politik som går emot supermaktslinjen. FSs strategiska målsättning blir på detta sätt uppfylld, även om det varit svårare än FS kunnat föreställa sig när den 1974 formulerade sina ”fem punkter”.²

Tolkningen av programmet bestämmer DFFGs praktik

Kongressen antog med stor majoritet ett nytt program. I de nya stadgarna är aktivitetskravet slopat. Parollen ”Bekämpa USA-imperialismen” är visserligen struken, men i det nya programmet nämns USA-imperialismen vid namn. Kritiken mot att FS slopat anti-imperialismen är kanske överdriven? Låt oss lyssna till DFFGs nya ordförande Margareta Sörensson när hon tolkar programmet:

”I det nya läget anser vi att det vore fel att falla in i något allmänt tal om imperialismen och ge vårt stöd till andra befrielseströrelser.”

Hon förklarar också varför DFFG inte ställde upp i demonstrationerna den fjärde juli på USAs nationaldag. Är det en följd av det nya programmet, frågar Vietnambulletinen:

”Ja, därför att demonstrationen riktade sig emot USA-imperialismen i hela världen och inte enbart mot USAs agerande i Indokina ...

I FS politiska appell från augusti 1975, dvs. efter kongressen, beskriver de alternativen för DFFG:

”Efter folkens segrar i Indokina stod vi inför ett val. Vi kunde ha fortsatt förfölja USA-imperialismen, leta efter en ny brännpunkt och ta upp den. Men det gjorde vi inte. I stället valde vi att fördjupa vänskapen med folken i Indokina och helt inrikta oss på den. (...)

Det kan också kännas svårt för en FNL-are som fått hela sin skolning i FNL-grupperna att inte längre där få utlopp /?/ för hela sin imperialistiska medvetenhet. Detta problem går att lösa. Att vara FNL-are behöver inte vara en heltidssysselsättning.”

FS tolkar alltså programmet snävt. I praktiken innebär det att samarbete med antiimperialistiska organisationer inte blir möjligt. Att då tala om att ”fördjupa vänskapen med folken i Indokina” är hyckleri. Folken i Indokina behöver en helt annan slags ”vänskap”. De behöver en militant solidaritet och ett stöd för den gemensamma kampen mot imperialismen. (Se nedan).

Vietnamrörelsen vid skiljevägen

Medlemsvärvningen till det nya DFFG började på allvar i samband med Indokinaveckan i november 1975. För att bli medlem fordras varken basaktivitet eller genomgången grundcirkel; det är bara att skicka in en lapp med namn och adress så är du medlem.

² Arbetet med att bilda ett separat vänskapsförbund med Kampuchea resulterade i att det i oktober 1976 konstituerades en arbetsgrupp för att förbereda ett sådant och i april 1977 omformades denna formellt till ”Vänskapsföreningen Sverige-Kampuchea”. Vid sin 8:e kongress mars 1977 bytte DFFG namn till ”Vietnam & Laosförbundet för vänskap och solidaritet”, vilket återspeglade det faktum att Kampuchea-solidariteten nu drevs via en egen organisation. I maj 1979 upplöstes ”Vietnam & Laosförbundet.”. – *Red*

Detta är inte den typ av solidaritetsarbete de indokinesiska folken behöver. Detta är inte ett anti-imperialistiskt solidaritetsarbete i linje med de indokinesiska folkens politik. Om inte DFFG kan fås att ändra politik, kommer en riktig Indokinapolitik tvingas söka sig fram utanför DFFG.

IV. Grunden för en riktig linje i solidaritetsarbetet

Hur bör då en riktig solidaritetspolitik med Indokina se ut? Den bör utgå från parollen ”Stöd Indokinas folk på deras egna villkor”. Den parollen finns faktiskt kvar i DFFGs nya program. Men FS har inte respekterat den, varken när de drev supermaktslinjen inom förbundet eller när de, som nu, driver en nederlagslinje och rustar ned DFFG.

PRRs representant i Sverige, Tran Hieu Kha, har formulerat utgångspunkter för ett riktigt solidaritetsarbete:

”Vad gäller det stöd som är mest värdefullt för oss, så vill jag understryka att det rör sig om politiskt, moraliskt och materiellt stöd.”

Det är ingen motsättning mellan politiskt och materiellt stöd. Som Kha säger: ”Naturligtvis finns det också en politisk innebörd i det materiella stödet.” Men det är socialdemokratin som har de stora materiella resurserna. Antiimperialister i Sverige har andra resurser — medvetenhet, politisk insikt, massmobilisering och basaktivitet — som i ett längre perspektiv är mer värdefulla än det materiella stödet eftersom de kan leda till en gemensam strävan hos det svenska och de indokinesiska folken. I ett kortare perspektiv är dessa antiimperialistiska ”tillgångar” vapen för att tvinga fram ett maximalt materiellt stöd från regeringen och socialdemokratin. En militant solidaritetsrörelse bör göra det politiska och moraliska stödet till sin huvuduppgift. Genom att i enhet och solidaritet med de indokinesiska folken föra en politisk kamp mot imperialismen till stöd för Indokina, skulle DFFG återvinna sin styrkeposition och därmed kunna tvinga fram ett kraftigt materiellt stöd från socialdemokratin och regeringen.

När en militant solidaritetsrörelse arbetar för ett materiellt stöd åt de indokinesiska folken, gör den det i medvetande om att det viktigaste med det materiella stödet den kan ge är dess politiska innebörd: insamlingar blir dels ett sätt att öka trycket på regering och riksdag så att de tvingas till ett stort materiellt stöd; dels en politisk handling genom att stödet är villkorslöst och går direkt till de indokinesiska folken för fri disposition. En riktig linje för solidaritetsarbetet skulle betona samarbetet med antiimperialistiska organisationer för att slå mot huvudfienden: imperialismen med USA-imperialismen i ledningen. Så här formulerar Kha detta perspektiv efter segrarna:

”Som vi alltid har sagt så kan en sann revolutionär kamp i dagens situation inte föras isolerat, eftersom USA-imperialismens politik går ut på att upprätthålla världsherraväldet. (...) Vår kamp fortsätter därför att vara en länk i kedjan av kampfronter mot USA-imperialismen. Det krävs därför att kampen vid alla dessa avsnitt intensifieras — inte bara för att isolera imperialismen — utan också för att utplåna den.”

En riktig linje skulle utgå från att kampen mot imperialismen är en och gemensam, att när imperialismen lider nederlag eller försvagas så gynnar det alla folk som kämpar mot imperialistiskt förtryck och kapitalistisk utsugning.

V. Lärdomar av Indokina-arbetet i Sverige och kampen inom DFFG

I resolutionen om det kommande arbetet ställer sig DFFG uppgiften att ena och organisera den svenska Indokinarörelsen i vänskapsförbund. Dem det gäller att ena sig med är i första hand Svenska kommittén för Vietnam, Laos och Kambodja (SkfV). SkfV är till stor del det som DFFG vill bli: ett vänskapsförbund utan basaktivitet och anti-imperialism. SkfV organiserar framför allt socialdemokratiska lokalorganisationer och fackföreningar men också andra politiska organisa-

tioner som VPK och SAC samt centerpartister och folkpartister. SkfV har haft ett i stort sett positivt inflytande på regeringen och riksdagen. Kommittén har genomfört uppvaktningar och drivit erkännandefrågan i riksdagen, den har hela tiden stått till vänster om regeringen och drivit en mer progressiv linje.

Orsaken till att SkfV intagit en förhållandevis bra hållning är bl.a. att DFFG kunnat driva på från vänster. DFFGs styrka har legat i basaktiviteten, i anti-imperialismen och i den politiska enheten med de indokinesiska folken. Därmed blir DFFGs nya inriktning en nederlagslinje och ett indirekt stöd åt socialdemokratin. Tidigare hade DFFG en styrkeposition gentemot SkfV; nu har FS valt att självmant ge upp DFFGs styrkeposition. Kvar blir två organisationer, varav ingen är militant eller antiimperialistisk. SkfV kan dock få fortsätta att ge ett betydelsefullt stöd till Vietnam — både ekonomiskt och politiskt (fr.a. på diplomatisk nivå) eftersom detta gynnar den svenska imperialismen genom att framställa Sverige som ett radikalt land. Det gynnar också den svenska socialdemokratin som får ett radikalt alibi att använda både mot oppositionella socialdemokrater och mot antiimperialistiska grupper i Sverige.

P.g.a. att DFFG övergett sin basaktivitet, sin anti-imperialism och det villkorlösa stödet åt Indokina, kan DFFG inte längre tvinga vare sig SkfV eller regeringen till eftergifter mot Indokina. Därför behöver socialdemokratin, regering och riksdag inte längre föra en relativt progressiv politik mot just Indokina, när det inte finns någon militant opinion i Sverige.

Därmed får representanterna för Indokinas folk ett sämre förhandlingsläge gentemot regeringen och svenska bolag.

Teorin om supermakterna och kampen mot imperialismen

Supermaktsteoretikerna inom DFFG har alltså hamnat i motsättning till vietnameserna; en olycklig position för dem som säger sig vilja vara Vietnams vänner. Men att de hamnat i denna motsättning är inte en tillfällighet: i många antiimperialistiska frågor för de en lika felaktig politik.

De vägrade till en början att stödja kampen mot Chilejuntan. De menar att Chile står på rätt sida i huvudmotsättningen i världen (se FSs "fem punkter" ovan) och att en bojkott av Chile skulle splittra "tredje världens front". Men det starka stöd som Chilekommitténs arbete fick, tvingade supermaktsteoretikerna att byta linje och motvilligt stödja bojkottaktionen. Men det var ingen helhjärtad förändring. Snarare var det av opportunistisk natur som de ändrade linje: de var rädda för att bli lämnade helt utanför den anti-imperialistiska rörelsen. Och denna rädsla är inte obefogad.

I Angola har supermaktsteoretikerna förblindats så mycket att de förespråkar "enhet" mellan MPLA, FNLA och UNITA. Nu när FNLA och UNITA öppet stöds av imperialismen och den sydafrikanska apartheidregimen borde de inse att de haft fel. Men de fortsätter att skylla inbördeskriget i Angola på supermakternas inflytande.

Likadant i Portugal. Där vill supermaktsteoretikerna förvandla klasskampen till en strid mellan Sovjet och USA.

Denna huvudlösa politik kan bara förklaras på ett sätt: supermaktsteoretikerna (om man nu överhuvud taget kan tala om teori i detta sammanhang, jfr. P. Frühlings artikel i *HfKS* 7-8/74) utgår från vad de har att bevisa, nämligen att Sovjet strävar efter världsherravälde. En undersökning av den världsomspännande kampen mot imperialismen, leder däremot till att Sovjet i de flesta fall stödjer kampen.

Supermaktsteorin är otjänlig som vägledning för anti-imperialistiskt arbete. Teorin ställer sina följeslagare i motsättning till dem de vill stödja — en ohållbar position. Eftersom supermaktsteoretikerna, trots nederlaget i DFFG, fortsätter att arbeta för en front mot supermakterna genom

Internationella Studiegruppen kommer de också i motsättning till dem som bedriver anti-imperialistiskt arbete i Sverige.

VI. Lärdomar av Vietnam för kampen för nationellt oberoende och socialism

Kamp för nationellt oberoende — socialism

FS tycker uppenbarligen inte att det räcker att oskadliggöra DFFG. Nej, nu försöker de tolka erfarenheterna från de indokinesiska folkens kamp mot imperialismen. Och de tolkar dem så att de stämmer överens med supermaktslinjen. Så här sa Margareta Sörensson på kongressen när hon inledde diskussionerna om DFFGs framtid:

”... den kamp som folken i de tre indokinesiska länderna har fört, har varit en kamp för nationellt oberoende. Mycket annat har följt med under kampen, men huvudtendensen är och förblir: kamp för nationellt oberoende.”

För att få ett historiskt perspektiv på förhållandet nationellt oberoende — socialism, låt oss lyssna till Mao Tsetung, i vanliga fall en auktoritet för supermaktsteoretikerna:

”Kan en kommunist, som är internationalist, samtidigt vara patriot? Vi anser att han inte blott kan utan måste vara det. (...) /Mao gör en jämförelse med fascistisk ”patriotism”/ I Kinas fall ligger det emellertid annorlunda till, därför att Kina är offer för aggression. Kinesiska kommunister måste därför förena patriotism med internationalism. (...) och endast genom att uppnå nationell befrielse blir det möjligt för proletariatet och för andra arbetande människor att uppnå sin egen frigörelse. Kinas seger och de invaderande imperialisternas nederlag kommer att hjälpa folken i andra länder. I nationella befrielsekrig är patriotismen alltså tillämpad internationalism. (...) Endast de som är politiska dumhuvuden eller har dolda, syften pratar dumheter om att vi har gjort misstag och övergett imperialismen.” (Kinas kommunistiska partis roll i det nationella kriget, 1938.)

Vietnameserna, liksom kineserna, betonar det dialektiska samspelet och den inbördes relationen mellan nationellt oberoende och socialism. Så här formulerar Le Duan, förste sekreterare i Vietnams arbetarparti, dessa principer i ett tal den 15 maj 1975 med anledning av Vietnams seger:

”Det kan inte existera något verkligt nationellt oberoende om det arbetande folket inte frigör sig från förtryck och utsugning.

Likaså är det omöjligt att frigöra arbetarna från förtryckets och utsugningens bojor så länge landet inte är oberoende och fritt.

(...)

Vår seger är en seger för Vietnams arbetarpartis revolutionära linje och metoder, för dess korrekta och skapande linje i det revolutionära kriget. Denna revolutionära linje och dessa metoder syftar till att genomföra den nationella demokratiska revolutionen och den socialistiska revolutionen, att förena de krafter som står för nationellt oberoende med socialismens krafter, att mobilisera styrkan hos hela folket och kombinera nationens styrka med styrkan hos vår epok, landets styrka med den internationella styrkan för att samla dessa krafter till en mäktig styrka som kan bekämpa USA-imperialismen och besegra den.”

Och Hoang Tung, chefredaktör för Vietnams Arbetarpartis tidning *Nhan Dan*, betonar:

”Den vietnamesiska revolutionen representerar och är en sammanfattning av följande huvudströmningar: a) det nationella oberoendet; b) en ny demokrati, dvs. inte kapitalets utan folkets och c) social framgång.

Den avgörande faktorn är att de vietnamesiska ledarna vet hur de ska kombinera dessa tre

strömningar. Vi vet hur vi ska kombinera patriotismen med byggandet av socialismen.”

Ja, så sammanflätad är kampen för socialism med kampen för nationellt oberoende. Och endast den som är okunnig eller syftar till att passa in kampen i Indokina i supermaktsmönstret kan formulera sig som DFFGs ordförande gjorde. Supermaktsteoretikerna blandar ihop strategi och taktik och framställer den revolutionära taktiken som om den vore strategi, de tar det kortsiktiga perspektivet och kallar det långsiktigt, de vill inte se den revolutionära kampen som en process där olika sidor i kampen betonas i processens olika stadier. Det skulle passa dem fint om de indokinesiska folkens revolutionära erfarenheter kunde reduceras till ”kamp för nationellt oberoende”.

Vietnam och den världsomspännande kampen mot imperialismen

För att få perspektiv på Vietnams betydelse för kampen mot imperialismen, lyssna till den chilenska revolutionära vänsterrörelsen MIRs hälsning till DFFGs sjunde kongress:

”Vi chilenska arbetare och revolutionärer hyllar den vietnamesiska revolutionens seger som en seger för alla världens arbetare. Vietnams väg är också Chiles väg och vägen för hela den utsugna och förödmjukade mänskligheten. Dess seger är vår seger.

Vietnam visar oss vägen. Dess ärorika Arbetarparti utgör ett exempel på ett revolutionärt avant-gardeparti som kunnat behålla sitt oberoende och föra en riktig, skapande och enande linje, såväl på det politiska som på det militära planet

(...)

Med sin seger bidrar Vietnams folk till att befästa världens progressiva och revolutionära krafter i deras kamp mot imperialismen, för enheten inom det socialistiska lägret, för demokrati och för socialism. Ett stöd till den vietnamesiska revolutionen är på så sätt — i dag kanske mer än någonsin — också ett stöd till vår kamp”.

Det är detta perspektiv en anti-imperialistisk Indokinarörelse måste ha. Och det är detta perspektiv som Ho Chi Minh uttrycker:

”Min sista önskan är, att hela vårt parti och vårt folk genom gemensamma ansträngningar ska bygga ett fredligt, återförenat, oberoende, demokratiskt och blomstrande Vietnam och göra en hedrande insats för världsrevolutionen.”

(Ur Ho Chi Minhs testamente, 10 maj 1969.)

Referenser

Frühling, P: [Synpunkter på m-l-förbundens Sovjetanalys](#), HfKS 7-8/74. [på marxistarkivet]

Kommentar 5-6/75 (intervju med Kha och Tung).

Protokoll och dokument från DFFGs sjunde kongress 1975.

Telex från Indokina 8/75 (Le Duans tal), 10/75 (Vietnams utrikespolitik) och 11/75 (Kambodjas utrikespolitik).

Vietnambulletinen 6/75.

Zenit 4/75. [artikeln på marxistarkivet: [De Förenade FNL-gruppernas \(DFFG:s\) 7:e kongress](#)]